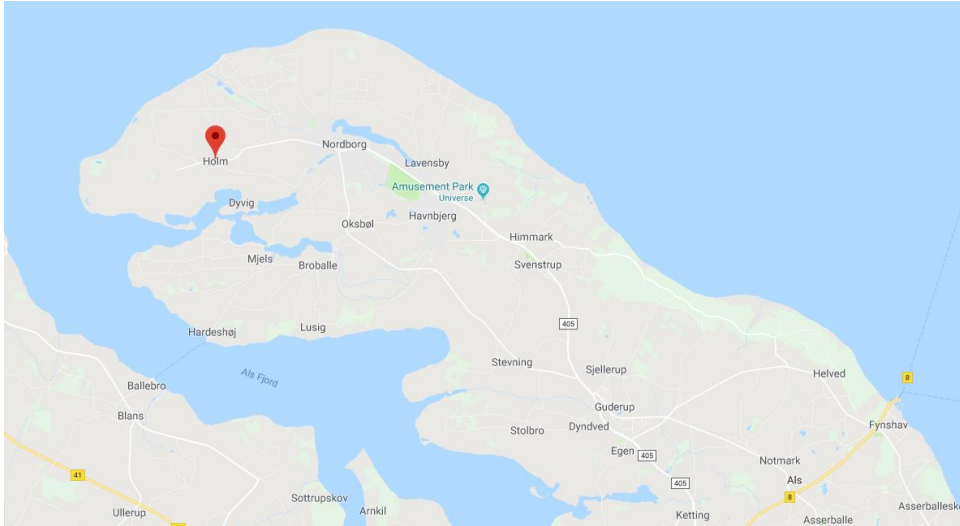

VI

2 x tipoldeforældre

Morfars oldefar, Christen Jørgensen med tilnavnet Nymand, blev født den 21. sept. 1793 i Holm ved Nordborg som søn af *Jürgen Christensen Nymand, Bødker i Holm, og Hustru Helena Jesdatter*. Jeg formoder, at tilnavnet er kommet til, fordi der tilbage i rækkerne har været for mange Jørgen Christensen etc. I sognet, og på en eller anden måde har man jo skullet skelne, så den sidst tilkomne blev 'Nymand'.

Han er ældste barn af tre drenge fra farens andet ægteskab med Helena Jesdatter. Fra farens første ægteskab med Anna Christina Pedersdatter, der dør 1792, har han tre ældre søskende:

- VI.49.(1) Christen Jørgensen (1775-?) Holm, Nordborg
- VI.49.(2) Anne Marie Jørgensdatter (1778-1816) Holm, Nordborg
- VI.49.(3) Maren Jørgensdatter (1780-?) Holm, Nordborg
- VI.49.5 Jørgen Jørgensen Nymand (1795-1866) Holm, Nordborg
- VI.49.6 Jens Jørgensen Nymand (1798-?) Holm, Nordborg

Christen bliver konfirmeret 1809 i Nordborg Kirke (uden datoangivelse), og da bor han formentlig stadig sammen med sin familie i Holm. Hans far er skomager, men Christen uddanner sig til bødker. I FT 1803 bor Jørgens Christensen Nymand og hustru nr. 2, Helena Jesdatter, sammen med deres tre drenge, Christen, Jørgen og Jens i Nordborg, 3. kvarter, Hus nr. 32, der i Alsnissen er identificeret til Holmgade 14. Herunder i en modernere udgave fra 2018, idet det er opført 1904 og derfor ikke samme hus, som familien Jørgensen har boet i.

Den 29. okt. 1820 bliver Christen Jørgensen Nymand i Nordborg Kirke viet til

VI.50 Christiane Cramer

1788-1849

Christiane Cramer bliver født den 20. febr. 1788 i Nordborg som datter af *Hans Christian Cramer, Skomager i Nordborg, og Hustru Eleonora Maria Jørgensen.*

Hun er nr. to af seks børn i skomagerhjemmet i Nordborg, men kun de fire af dem når at blive voksne, for familien mister de to børn, der bliver født lige efter hende:

- VI.50.1 Hans Christian Cramer (1785-1858) Nordborg /Vesterlund
- VI.50.3 Geert Wilhelm Cramer (1790 -?) Nordborg - formentlig død som barn
- VI.50.4 Catharina Maria Cramer (1792-1793) Nordborg
- VI.50.5 Catharina Elisabeth Cramer (1794-1862) Nordborg
- VI.50.6 Eleonore Maria Cramer (1798-1860) Nordborg

Ifølge FT 1803 har familien Cramer boet i Hus nr. 45 i Nordborg Flække, hvilket i dag [Alsnissen] svarer til Skomagergade 11. Passende adresse for en skomager!

Huset her er iflg. dingeo.dk opført i 1800, så det er altså det oprindelige hus, der stadig står der: *Bygningen er bevaringsværdig med en middel bevaringsværdi.*

Ifølge Alsnissen overtager Christen Jørgensen skødet på Hus Nr. 15, Løjtertoft 18-20, i dag 15, i 1820, formentlig i forbindelse med giftermålet med Christiane Cramer. I hvert fald er det den adresse, der er angivet resten af steder, jeg har fundet. Den 24. april 1849 overdrages huset og skødet til hans søn, Jørgen Jørgensen [V.25], uden tvivl i forbindelse med morens død som den sidste af de to forældre.

Løjtertoft 18-20, Nordborg

Christen Jørgensen og Christiane Cramer får i alt 5 børn:

V.25	Jørgen Jørgensen * 8/4-1821 Nordborg † 17/11-1866 Nordborg	∞ 29/4-1852 Nordborg	V.26	Dorothea Christine Hansen * 23/5-1828 Nordborg † 18/1-1904 Sønderborg
V.25.2	Eleonore Marie Jørgensen * 16/3-1823 Nordborg [140] †			
V.25.3	Magdalena Christina Jørgensen * 3/8-1825 Nordborg [153] †			
V.25.4	Christiane Cathrine Jørgensen * 10/10-1827 Nordborg [163] †	∞ 14/9-1855 Nordborg [10]	V.25.4a	Niels Jensen * 15/3-1830 Nordborg [55] †
V.25.5	Anna Catharine Jørgensen * 23/7-1832 Nordborg [184] †			

Ifølge FT 1845 bor Christen og Christiane Jørgensen sammen med Jørgen på 24 og Anna på 13, Jørgen, fordi han arbejder som bødkeren sammen med faderen i værkstedet i hjemmet, og Anna, fordi hun stadig er for ung til at være kommet ud at tjene.

Bødkerværksted

Christen Jørgensen dør den 3. juni 1845 i en alder af kun 52 år. Årsag ukendt.
Christiane Cramer dør den 3. jan 1849, kun fire år senere, knap 60 år.

VI.51 Henrich Hansen

1795-1880

Henrich Hansen blev født den 16. juli 1795 i Oksbøl som *søn af Kirsten Christensdatter Hvid og Hans Henriksen*. Kirkebogen markerer, at moderen er ugift, og forældrene danner heller ikke senere par. Da Henrich bliver født, er de hhv. 26 og 22 år. Tre år senere, i 1798, bliver faren gift med Anna Margrethe Nissen og får børn med hende, mens Henrich vokser op hos sin mor i Holm, Nordborg.

Moren gifter sig 1799 med Jørgen Christensen Johnsen, og i FT 1803 finder vi dem stadig i Holm i Hus nr. 32. Hvis numrene passer til nedenstående kort, har de boet på næsset ved Dyvig, markeret med **x**

Det har været fattige kår, for stedfaren er betegnet som *Heuerinste ohne Land und Tagelöhner*.

Sammen med Christen Jørgensen Johnsen får Henrichs mor yderligere tre 'ægte' børn:

VI.51.(4) Christen Jørgensen Johnsen (1799-1886)

VI.51.(5) Jørgen Jørgensen Johnsen (1801-1802)

VI.51.(6) Hans Jørgensen Johnsen (1801-1802)

De to sidste, tvillinger, dør dog et par måneder efter fødslen.

Fra farens side er der også kommet nogle stedsøskende til:

VI.51.(2) Henrik Hansen (1803-1883)

VI.51.(3) Margaretha Maria Hansen (1806-1883)

- men man lurer jo på, hvor meget de to familier kan have haft med hinanden at gøre, når man ligefrem kalder to næsten jævnaldrende børn samme navn! Selv om de bor i sogne, der grænser op til hinanden.

Den 6. maj 1828 bliver Henrich Hansen og Dorothea Margrethe Nissen gift i Nordborg Kirke.

VI.52 Dorothea Margrethe Nissen

1799-1869

Dorothea Margrethe Nissen blev født den 12. sept. 1799 i Nordborg som datter af *Daniel Nissen, Skomager i Nordborg og Hustru Anna Johansen*.

Dorothea vokser op som nr. 3 i en søskendeflok på i alt 7, hvor mindst en søster dog dør som ung, kun 13 år. Årsag ukendt.

- VI.52.1 Andreas Nissen (1796-?) Nordborg
- VI.52.2 Johan Nissen (1797-1844) Nordborg, pottemager
- VI.52.4 Anna Christine Nissen (1802-1815) Nordborg
- VI.52.5 Nis Nissen (1804-?) Nordborg
- VI.52.6 Anna Marie Nissen (1806-1834) Nordborg, Holm
- VI.52.7 Christen Nissen (1809-?) Nordborg

2018

Storegade 63, Nordborg

Familien slår sig ned i det, der i FT 1803 betegnes som Hus nr. 37 i Nordborg, som Alsnissen så 'oversætter' til Storegade 63; dog ikke huset her til venstre, der iflg. dingeo.dk først er opført i 1903. Men skomagerhuset har haft sin placering centralt i Storegade.

Den 6. maj 1827 vies Dorothea Margrethe Nissen til hjulmand Henrich Hansen i Nordborg Kirke.

Hjutmager iflg. Den store Danske:

hjulmager, *hjulmand*, landhåndværker, der fremstillede stive hestetrukne vogne til landbruget sammen med landsbysmeden. Hjulmagernes traditionsrige arbejdsmetoder adskilte sig fra karetmagernes i byerne, og deres virksomhed var ret upåvirket af bilernes udbredelse efter 1. Verdenskrig. Ved landbrugets mekanisering kort efter 2. Verdenskrig blev den hestetrukne landbrugsvogn af træ dog erstattet af vogntyper af stål med luftgummihjul, hvorfor hjulmagerne omstillede sig til reparations og bygningshåndværk.

Dorothea Margrethe Nissen og Henrich Hansen bosætter sig ifølge FT 1835 i Nordborg, 3. kvarter, Hus No. 19, som Alsnissen 'oversætter' til Holmgade 3. Huset eksisterer ikke mere i dag, hvor nyere byggeri præger grunden.

Parret får i alt 3 børn:

V.26	Dorothea Christine Hansen	∞	V.25	Jørgen Jørgensen
	* 23/5-1828 Nordborg			* 8/4-1821 Sønderborg
	† 18/1-1904 Sønderborg			† 17/11-1866 Sønderborg
V.26.2	Nis Hansen			
	* 25/12-1831 Nordborg [62]			
	† efter 1869			
V.26.3	Anna Helena Hansen	sm.m.	V.26.3a	Jacob Hansen Moos
	* 10/7-1835 Nordborg [198] ugift			* 17/4-1835 Nordborg [79]
	† efter 1869			† 27/2-1885 Nordborg [77]

Dorothea Margrethe Nissen dør i Nordborg den 8. nov. 1869, 70 år.

Henrich Nissen dør i Nordborg den 3. april 1880, 85 år gammel af *alderdomssvaghed*.

Hans Miang blev født den 26. sept. 1803 i Sønderborg som søn af *des Schiffers Jacob Miang und seiner Ehefrau Margaretha, geb. Dethlevsen*.

Han var den ældste af i alt 5 søskende, hvoraf de to dog døde som børn.

VI.53.2 Margarethe Catharine Miang (1805-1816) – *sie starb an Scharlagfieber 11 Jahre alt*

VI.53.3 Johann Miang (1808-1808) – *er starb an Brustbeschwerden 10 Tage alt*

VI.53.4 Maria Dorothea Miang (1809-1849) – *sie starb unverheiratet*

VI.53.5 Jacob Miang (1814-?)

Han er iflg. FT 1835 vokset op i Sct. Jørgensby, måske endda Sct. Jørgensgade, men nærmere kan jeg heller ikke komme det pt. Måske har familien allerede på det her tidspunkt erhvervet huset Klostergade 1, senere Jernbanegade?

Jernbanegades gennembrud ved Sct. Jørgens Gade ca. 1928

Som sin far bliver Hans Miang skipper – og senere skibstømrer.

Margarethe Kallsen blev født den 9. april 1800 i Sønderborg som datter af *des Schiffers Carsten Kallsen und seiner Ehefrau Marie, geb. Jacobsen*.

Margarethe er den ældste af tre søskende:

VI.54.2 Matthias Kallsen (1802-1825) Sønderborg – søfarer, drukner

VI.54.3 Hans Kallsen (1805-1872) Sønderborg - lodsoldermand

Familien Kallsen bosætter sig iflg. FT 1803 i en for mig ulæselig gade i Hus No. 120 i 4. kvarter, Sct. Jørgensby i Sønderborg. En oversættelse via index siger Fiskergade, det oprindelige navn for Havbogade.

Allerede som lille pige lærer Margrethe døden at kende, hvilket nu heller ikke var usædvanligt i datiden. Hendes mor, Marie Jacobsen, dør den 15. jan. 1807: *Sie starb an den Folgen einer Entzündung im Wochenbett*. Umiddelbart ville jeg jo tro, at der dermed var tale om endnu en søskende født ca. 1807, men det har jeg ikke kunnet finde belæg for i kirkebogen. I så fald har moren ikke – trods sin unge alder, 33 – været frisk siden lillebror Hans' fødsel i 1805. Margarethe er kun 7 år, da moren dør.

To år senere får hun en lillesøster:

VI.54.(4) Maria Kallsen (1809-?)

Og tre måneder efter fødslen bliver faren gift med barnets mor, Christina Hansen, som måske allerede har fungeret som hushjælp efter Margarethes mors død?

Da Margrethe er 13 år, indtræffer næste katastrofe: faren dør.

Auf einem Fischzug im hiesigen Hafen ward das Boot von einem Wirbelwind umgeworfen, er ertrank, sein Leichnam am 14. Sept. gefunden und beerdigt. [338]

Det er svært at efterspore, hvor de unge kvinder opholder sig efter skoletiden, når der ikke er bevaret folketællinger mellem 1803 og 1835 i Schleswig. Men jeg formoder, at Margarethe forlængst er flyttet hjemmefra, da endnu et dødsfald må have præget familien. Også lillebror Matthias drukner, 1825:

Matthias Kallsen, Seefahrer hierselbst, des verstorbenen Seefahrers Carsten Callesen hierselbst und seiner verstorbenen Ehefrau Maria geb. Jacobsen ehelicher Sohn. Er hinterläßt seine verlobte Braut Maria Samuelsen und einen unehelichen Sohn Carsten. Er fiel über Bord und ertrank auf einer seereise von England im Dezember 1825, 24 Jahre alt. [245]

Margarethe Kallsen og Hans Miang bliver viet den 2. nov. 1827 i Skt. Marie Kirke i Sønderborg.

2018 · Havbogade 76

Det unge par bosætter sig - som den øvrige familie - i 4. kvarter, Sct. Jørgensby, men FT 1835 [54] angiver desværre ikke hvilken af gaderne dér. Blot, at det er Hus No. 79. Med erfarne folks hjælp på Genealogisk Forum på FaceBook er der imidlertid peget på et Brandkataster (register) fra 1868 [486], hvor Hus No. 79 er specificeret til NorderstraÙe 79, og af sonderburghistorier.dk fremgår det, at NorderstraÙe = Havbogade. Desværre viser dingeo.dk, at Havbogade 79 i dag er jævnet med jorden, men nogle af husene på den anden – lige – side af vejen står der endnu og er bygget omkring

1800, så det kunne godt være et hus som nogenlunde dette herover, familien har boet i.

Her får de tre børn i rap:

V.27	Carsten Miang	∞	Anna Christina Petersen
	* 1/6-1830 Sønderborg	21/9-1855	* 22/8-1929 Sønderborg
	† 15/12-1898 Sønderborg	Sdb.	† 28/2-1913 Sdb.
V.27.2	Margaretha Catharina Miang	∞	Christian Petersen Staats
	* 19/10-1832 Sønderborg	1/12-1863	* 12/10-1833 Rinkenæs
	† ?	Sdb. [233]	†
V.27.3	Jacob Miang - Seefahrer		
	* 6/12-1833 Sønderborg [62]		
	† <i>seit 1853 verschollen</i> , formentlig druknet		

AF FT 1860 fremgår det, at familien, nu kun Hans og Margarethe med den 27-årige endnu ugifte datter Margarethe, bor *paa Frederik VII Bro*, den gamle pontonbro over Alssund, der blev ødelagt under krigen i 1864 og siden – i 1930 - erstattet (længere mod nord) af Christian Xs Bro. Har den gode skibstømrer Hans Miang også et job som ledvogter på broen? I så fald er det en tanke værd at have været ansvarlig for pontonerne i krigen 1864, der bl.a. ender med, at pontonbroerne ødelægges for at hindre tyskerne i at komme over til Als. Det kom de som bekendt alligevel. *Wir haben ja andere Methoden.*

Se denne YouTube med René Rasmussens fine, lille introduktion til Pontonbroen:

<https://www.youtube.com/watch?v=jfliBoLnk60>

- og en situationsberetning fra Sønderborg-siden:

Den norske læge, Regmert meldte sig i 1864 frivillig ved den danske hær. Den 22. februar ankom han til Sønderborg. Han var konstitueret overlæge ved 2. Divisions 1. Ambulance. Fra hans erindringer:

Værst var det gået ud over den del af Sønderborg, der lå omkring rådhuset, Torvet og den nederste del af hovedgaden, Brændtegaden [Sct. Jørgensgade] og ned mod Alssund.

Hist og her så man et enkelt faldefærdig og sortsværtet mur. Gaderne var fuldstændig spærrede af nedskudte huse. Byen lugtede af en fæl kvalm brandlugt. Flere af beboerne var dræbte og sårede. De militære gendarmer

holdt god orden. De patruljerede dag og nat på kryds og tværs og pågreb masser af tyve og røvere.
[<https://dengang.dk/artikler/3736>]

At det er gået voldsomt for sig i kampen om Sønderborg, ved vi også fra Tom Buk-Swienty: *Slagtebænk Dybbøl*, Gyldendal, 2008:

Kugler slår ned ved Sønderborg Kirke-batteri, og vindmøllen bagved står i flammer. Granater eksploderer tæt ved pontonbroerne. [s. 309]

Det er under disse forhold, at resterne af den danske hær skal over til Als med så få tab som muligt – og under sådanne forhold, at 3. og 18. regiment skal holde prøjserne stangen. [...] For brohovedet skulle holdes til det sidste. [...] Ved 13-tiden er så godt som alle flygtende danske regimenter kommet over pontonerne. [...] Men over kommer disse sidste danske tropper, og prøjserne må nøjes med at se til, mens deres modstandere forlader fastlandet. [...]

De danske ingeniørtropper har siden formiddagen arbejdet på at destruere og brænde færger, andre skibe og landgangsbroer. Ved middagstid ødelægges den nordlige pontonbro, og klokken 14:30 afbryder danske ingeniørtropper under den heftigste granatbeskydning den sidste pontonbro. Hele broen, der har navnet Frederik den 7., svinges ud i Alssund, mens man sætter ild til den. Fire ingeniørsoldater ror ud på sundet og ødelægger den kappede bro yderligere. Som ved et mirakel kommer ingen af dem til skade under den intense beskydning. [s. 310-313]

Den ødelagte pontonbro ved Sønderborg 1864 [Slagtebænk Dybbøl, s. 311]

Fra <https://www.sonderborgnyt.dk/1864-slaget-ved-dybbøl-er-forbi/>:

Kl. 14 bliver den nordlige pontonbro skilt ad af danskerne, og tropperne fra 2. brigades 18. regiment trækker sig som de sidste over til Als. Herefter beordres også den sydlige pontonbro ødelagt, og igen viser danske tropper stålmod under heftig beskydning. Denne gang er det de danske ingeniørtropper, som under både granat- og geværild af særdeles kraftig karakter samt uden nogen form for dække, udfører deres arbejde med rolig effektivitet.

Det kræver ikke megen ekstra fantasi at forestille sig, hvordan forholdene har været for forfædre og – mødre – og alle andre – i Sønderborg dén april. Rædselsfuldt. Mærkeligt nok, har jeg ingen aner på tabslisten fra 1864.

Hans Miang dør af *Nierenkrankheit* knapt 70 år i Sønderborg den 26. juli 1873.

Margarethe Kallsen følger efter to år senere, hun dør i Sønderborg den 28. jan. 1875, knapt 75 år gammel.

VI.55 Peter Petersen

1799-1886

Peter Petersen blev født den 28. sept. 1799 i Sønderborg som søn af *des Schiffers Martin Petersen und seiner Ehefrau Anne Christine Lassen*.

Han var yngste barn af morens 2. ægteskab, og det betyder, at der var halvsøskende, der var ca. 10 år ældre end ham:

VI.55.(1)	Hans Jürgen Richter (1787-1853) Sønderborg	tvillinger
VI.55.(2)	Christian Richter (1787-1852) Sønderborg / København	
VI.55.(3)	Anne Christine Richter (1790-1874) Sønderborg	tvillinger
VI.55.(4)	Anne Richter (1790-?) Sønderborg	
VI.55.(5)	Maria Richter (1792-?) Sønderborg	

Eneste søster med både fælles mor og far er:

VI.55.6 Anna Maria Petersen (1796-1871) Sønderborg

Stik af Sønderborg Raadhus 1864 - inden det blev bombet af preusserne!

Martin og Anna Petersen er iflg. FT 1803 bosat i Sønderborg, 2. kvarter, dvs. på et sted, der dengang hed Foran Raadhuset, så et eller andet sted ved Rådhusstorvet i dag.

Som andre i familien, bl.a. hans far, bliver Peter sømand.

1866-1933 · Sønderborg Raadhus

Fra sonderborghistorier.dk:

I 1865 begyndte genopbygningen og man ønskede at gentage motiverne fra det oprindelige, middelalderlige rådhus. Det fik derfor igen takkede gavle og spir og opført i nygotisk stil. Ud over spir, fik det også ny klokke og støbejernsbalkon. Det nygotiske rådhus blev indviet på Kong Wilhelm 1. af Preussens fødselsdag i 1866.

VI.56 Brigitta Hansen Nielsen

1799-1873

Brigitta Nielsen blev født den 25. okt. 1799 i Sønderborg som datter af *des Fuhrmann Peter Hansen Nieth und seiner Ehefrau Helena, geb. Jacobsen*.

Ifølge FT 1803 bor forældrene, Peter og Helena Nielsen, i 1. kvarter [15], der ved hjælp af det indledende index kan omfortolkes til Perlegade mellem nr. 53 og 124, dvs. den nordlige ende af vejen. Her har faren en vognmandsforretning.

Brigitta vokser op som barn nr. 4 af i alt 10 børn:

- VI.56.1 Catharina Maria Nielsen/Nitt (1791-?)
- VI.56.2 Hans Nielsen/Nitt (1792-?)
- VI.56.3 Charlotte Sophia Hansen Nieth (1797-?)
- VI.56.5 Anna Dorothea Nielsen (1802-?)
- VI.56.6 Margaretha Nielsen Nieth (1805-?)
- VI.56.7 Peter Nielsen Nieth (1807-1811)
- VI.56.8 Jacob Nielsen Nieth (1809-?)
- VI.56.9 Peter Nielsen Nieth (1811-1812)
- VI.56.10 Peter Nielsen Nieth (1813-1890)

Det har ikke gjort søgningen af denne familie lettere, at de på skift hedder Hansen, Nielsen, Nieth og Nitt, jf. den almindelige forvirring og uvilje, der var i befolkningen – og blandt diverse degne! – over navneloven fra 1828. Havde man efternavn efter faderens fornavn eller efternavn? Også kirkebogsførerne var usikre.

2018 · smøge ved den øverste del af Perlegade. Vognmandssmøge?

Den 15. febr. 1824 bliver Brigitta Nielsen og Peter Petersen viet i Sønderborg, Skt. Marie Kirke.

Parret bosætter sig iflg. FT 1835 [45] i 3. kvarter 1. etage nr. 39 i et hus, jeg ikke kan tyde adressen på.
Her får de fire børn:

V.28.1	Martin Petersen · skipper * 5/11-1825 Sønderborg [74] †	∞	Cäcilie Charlotte Jensen * †
V.28.2	Helene Margaretha Petersen * 21/9-1826 Sønderborg [101] †	∞ 21/2-1851 Sdb. [205]	Peter Petersen · skipper * 10/2-1828 Sønderborg [121] † 1900
V.28	Anna Christina Petersen * 22/8-1829 Sønderborg † 28/2-1913 Sønderborg	∞ 21/9-1855 Sdb.	Carsten Miang · bådebygger * 1/6-1830 Sønderborg † 15/12-1898 Flensburg
V.28.4	Peter Petersen · skipper, ugift * 1838 Sønderborg † før 1873 Han blev siden skipper og døde i Falmouth, Wales, men jeg har ikke fundet yderligere dokumentation på ham.		

Brigitta Hansen Nielsen dør i Sønderborg den 8. sept. 1873, 73 år.

Peter Petersen dør den 26. okt. 1886 i Sønderborg, 86 år.

2018 · Bjerggade 17, Sønderborg, opført 1753 i 3. kvarter.
Måske er det ca. sådan, familien har boet? – selv om husene her ikke har 1. sal.

VI.57 **Johann Friedrich Breyer** • mormor, fædrene side **1774-1849**

Johann Friedrich Breyer blev født i Sønderborg den 23. jan. 1774 som søn af *des Schustermeisters Jens Johannsen Breyer und seiner Ehefrau Maria Brigitta, geb. Meyer.*

Han er den ældste af en søskendeflok på 'kun' fem børn, idet moren dør i barselsseng kun 31 år, da Johann er 9 år, 1783. Samtidig dør også den nyfødte søster, og året efter dør endnu en lillesøster, kun 5 år gammel.

VI.57.2 Anna Marie Breyer (1776-?)

VI.57.3 Brigitta Maria Breyer (1778-1784) – *von Folgen eines Fiebers gestorben, 5½ Jahre alt*

VI.57.4 Sophia Amalie Breyer (1781-1847) – *sie starb unverheiratet, 66 Jahre alt*

VI.57.5 Anna Breyer (1783-1783) – *6 Stunden alt*

Faren gifter sig igen året efter med Anna Catharine Paasch, med hvem han får endnu to børn:

VI.57.(6) Brigitta Breyer (1785-1838)

VI.57.(7) Maria Elisabeth Breyer (1787-?)

Breyer-familien bor ifølge FT 1803 i 1. kvarter i Sønderborg, Hinterm Rathaus, dvs. Lille Rådhusgade. Hvor præcist ved jeg ikke.

Omkring århundredeskiftet 1800 kommer Johann i lære som skomager, formentlig i hjemmet hos sin far.

Maria Hansen blev født den 4. juni 1779 i Sønderborg som datter af *des Tagelöhners Hans Hansen und Maria Catharina, geb. Christensen*. Ved datterens vielse og en søsters fødsel kaldes moderen både Ohlsen og Jensen, men da andre data er korrekte, må det være en skrivefejl fra hhv. præst og degn. Hun hed Christensen.

Men det siger måske noget om en navnepraksis i forandring. En navnelov fra 1828 bestemmer, at det på den tid faste slægtsnavn skal indføres i stedet for patronymet (Jens Hansen > Jenssøn/Jensdatter) i *Kongeriget*. Det tager noget tid, før det er gennemført, kan jeg se af forskellene mellem min fædrene slægt på Fyn, hvor det først synes at være slået igennem i slutningen af 1800-tallet, mens praksis i den mødrene slægt i Sønderjylland – i hertugdømmerne uden for Kongeriget – længe inden var opfyldelse af et krav om et fast efternavn som fx Breyer og Miang. I 1700-tallets midte er disse efternavne dog tit suppleret med et patronymisk mellemnavn: Jens Johannsen Breyer, hvis far hedder Johann Breyer. Et kuriosum er, at den navnelov, der trådte i kraft i hele Danmark i 2006, igen tillader brug af *patronym*. Man kan altså i dag hedde Flemmingssøn og Flemmingsdatter, hvis man ønsker det – men ikke Annessøn og Annesdatter! Tendensen nu er dog en ganske anden, nemlig kobling af forældrenes efternavne.

At navneloven af 1828 var ret upopulær og sine steder førte til almindelig forvirring, kan man se mange steder i kirkebøgerne, hvor præst og degn for at helgardere fx skriver Brigitta Hansen Nielsen [VI.54] efter far Peter Hansen Nielsen og farfar Hans Nielsen. Den slags gør det ikke nemmere at slægtsforske, og man kan da også kun ønske kommende generationer af slægtsforskere hel og lykke med at finde rundt!

18.)
 Ved den i § 13 befalede Anmeldelse, hvorved Fædders
 ne opgives for Præsten, haver denne at paaagte, at In-
 gen Uberettiget stedes til at være Daabsvidne; ligesom
 han og bør paafee, at intet upassende Navn, som
 Vedkommende kunde falde paa at foreslaae, gives noget
 Barn. Iøvrigt bør hvert Barn ved Daaben benævnes
 ei alene med Fornavn, men og med det Families eller
 Stammaavn, som det i Fremtiden bør bære (*).

Maria Hansen vokser op som nr. 2 i en samlet børneflokk på fem søskende:

- VI.58.1 Sophia Margaretha Hansen (1778-?) [72]
- VI.58.3 Hans Hansen (1781-?) [123]
- VI.58.4 Benedicta Hansen (1783-?) [111]
- VI.58.5 Hinrich Hansen (1785-?) [123]

Desværre rækker ingen folketællinger længere tilbage end 1803, så derfor er det ikke muligt at den vej at finde ud af, hvor Maria, søskende og forældre har boet – ud over et eller andet sted i Sønderborg. Måske har de boet dér, hvor senere broren, Hans Hansen bor, nemlig iflg. FT 1803 i 4. kvarter i det, der i mange år hed *e bræ'nd ga*, Den brændte Gade, pga. en brand, der den 27. nov. 1666 lagde hele gaden øde. Den hed og hedder i dag Sct. Jørgensgade. Her havde de Hus nr. 24, der lå ca. midt i den nuværende Jernbanegade.

2016

Mads og Mogens på torvet, hvor Jernbanegade krydser Sct. Jørgensgade

Man kan læse mere om skulpturen *Martin med fløjten* på <http://sonderborghistorier.dk/historier/museer-monumenter/martin-med-fløjten/>

Maria Hansen og Johann Friedrich Breyer blev gift den 12. dec. 1800 i Sønderborg, Skt. Marie Kirke.

Parret bosatte sig iflg. FT 1803 i StraÙe hinterm Rathaus, dvs. Lille Rådhusgade Hus nr. 131.

Her fik de i alt 6 børn, men det var noget af en barsk start for det unge par, idet de tre første børn alle døde i en meget ung alder. Den første Jens af et slagtilfælde, knap et par måneder gammel, de to næste af tuberkulose hhv. 5 og 14 år. Kun de tre sidste nåede dermed at blive voksne.

V.29.1	Jens Johannsen Breyer
* 7/11-1802 Sønderborg
† 30/12-1802 Sønderborg – <i>starb am Schlage, 7 Wochen</i>		Lille Rådhusgade
V.29.2	Maria Catharina Breyer
* 20/11-1803 Sønderborg
† 11/6-1818 Sønderborg – <i>starb an der Auszehrung [tuberkulose], 14 ½ Jahre</i>		
V.29.3	Jens Johannsen Breyer
* 13/4-1806 Sønderborg
† 19/3-1811 Sønderborg – <i>starb an einer Auszehrung, 5 Jahre, 8 Tage</i>		
V.29.4	Brigitta Breyer
* 21/6-1808 Sønderborg
† 14/10-1877 Sønderborg
Andreas var pottemagermester i Perlegade 93, og parret fik 4 børn.	∞ V. 29.4a
9/4-1838 Sdb	Andreas Asmus Friedrich Winter
* 20/11-1809 Schleswig
4/12-1900 Sønderborg?
V.29.5	Hans Friedrich Breyer
* 3/9-1811 Sønderborg
† 14/8-1889 Sønderborg
Hans Friedrich Breyer var farver i Sønderborg, og parret fik 5 børn.	∞ V.29.5a
17/11-1844 Sdb.	Dorothea Catharine Klemsen
* 18/1-1816 Sønderborg
† 2/6-1891 Sønderborg
V.29.6	Johann Friedrich Breyer
* 26/4-1815 Sønderborg
† 10/6-1884 Sønderborg	∞ V.30
7/5-1843 Sdb.	Anna Maria Schulz
* 31/1-1812 Flensburg
† 24/9-1857 Sønderborg

Johann Friedrich Breyer dør den 26. april 1849 i Sønderborg, 75 år gammel. Maria Hansen dør 25. april 1864 i Egen Sogn, *gestorben bei dem Hufner Christen Jacobsen in Sjellerup*, melder dødsoplysningen. Af FT 1855 Sønderborg [6] fremgår det, at hun er i aftægt hos datteren Brigitta og familien Winter i Sønderborg. Det ser ikke umiddelbart ud til, at nogen af de tre børn bor i Sjellerup, og jeg kan heller ikke finde nogen anden familierelation til Christen Jacobsen (1790-1841), men tidspunktet taget i betragtning er det meget vel tænkeligt, at Maria er taget væk fra byen under de frygtelige preussiske bombardementer i forbindelse med krigen 1864. I en alder af 86 år må det i sig selv være noget af et chok at opleve. Dødsårsagen er ikke angivet.

VI.59 Balzer Schultz

1790-1862

Balzer eller Balthazar Schulz blev født den 6. juni 1790 i Sønderborg som søn af *des Schusters Balthazar Schulz und seiner Ehefrau Anna Maria, geboren Hansen*.

Han er nr. 5 af i alt seks søskende:

- VI.59.1 Catharina Elisabeth Schulz (1782-1782)
- VI.59.2 Anna Christina Schultz (1784-1825) – *starb im Wochenbett*
- VI.59.3 Jürgen Schultz (1786-1786)
- VI.59.4 Christopher Schultz (1787-1844)
- VI.59.6 Catharina Elisabeth Schultz (1794-1876)

Ifølge FT 1803 [23] er familien bosat i Sønderborg i 3. kvarter, der ved hjælp af index kan oversættes til Høje Bjerggade. Store dele af Bjerggade er i dag revet ned og til dels erstattet af nye huse. På sonderborghistorier.dk giver de en forklaring på hvorfor:

Bjerggade var tidligere en af byens ringeste gader og hed indtil 1905 'Bag Møddingen' eller 'Hinter dem Mistpfahl'. Der hørte landbrug med til de store købmandsgårde, og de havde deres møddinger ud mod baggaderne.

I adressebogen for 1924 i sonderborghistorier.dk bor der en Heinrich Schultz, der var frisør i Bjerggade 4, så måske var det en efterkommer, der boede i familiens hus? I dag er det revet ned og erstattet af en parkeringsplads.

2018
Bjerggade 4, Sønderborg

Balzer Schulz uddanner sig til skomager.

Metta Maria Clausen blev født den 18. nov. 1787 i Sønderborg som datter af *des Matrosen Nicolay Clausen og Augusta Magdalene Augustes*.

Hun er den ældste af en børneflokk på i alt 5 søskende, hvoraf de to ældste dog dør lige efter fødslen:

VI.60.2 Catharine Maria Clausen (1789-1789) – ulæselig dødsårsag

VI.60.3 Hans Christian Clausen (1791-1792) – *gestorben an dem Keuchhusten seines Alters 182 Tage*

VI.60.4 Nicolai Clausen (1793-?)

VI.60.5 Maria Clausen (1798-?)

Nicolay og Augusta Clausen bosætter sig ifølge FT 1803 i Sønderborg 2. kvarter, N. 40, 53. Familie [32]. Ved hjælp af index fra FT bliver det oversat til 'Pladsen foran Raadhuset', der i dag hedder Rådhusstorvet. Alle de bygninger, der i dag ligger omkring torvet er fra 1800-tallets slutning eller fra 1900-tallet. Men man får da en fornemmelse, når man i dag kikker fra Rådhuset mod Perlegade:

Den 20. okt. 1811 bliver hun viet til Balthazar Schulz i Flensburg, St. Marien Kirche. I betragtning af, at begge er født og opvokset i Sønderborg, kan det godt undre lidt, at vielsen ikke foregår dér, men måske har der været bedre muligheder for en skomager i Flensburg? Parret bosætter sig iflg. FT 1835 og 1855 i Heiligengeistgang 23 i Flensburg, hvor Balzer Schulz også har haft sit skomagerværksted. Det fremgår af FT 1860 [59], hvor også to svende og en lærling er anført.

I Heiligengeistgang 23 er også parrets fem børn født, men det kniber med en ordentlig dokumentation, fordi kirkebøgerne i Flensburg ikke er online, så jeg har kun fået tilsendt dokumentation fra Flensburg for de direkte aner.

V.30	Anna Maria Schulz * 31/1-1812 Flensburg, St. Marien † 24/9-1857 Sønderborg	∞ 7/5-1843 Flensburg	Johann Friedrich Breyer * 26/4-1815 Sønderborg † 10/6-1884 Sønderborg
V.30.2	Balzer Schulz * 1818 Flensburg †		
V.30.3	Nicolay Schulz * 1820 Flensburg †		
V.30.4	Auguste Magdalena Schulz * 1823 Flensburg †		
VI.30.5	Rudolph Schulz * 1825? Flensburg		

Men det mere specielle er, at FT 1855 afslører, at de tre yngste 'børn' på hhv. 34, 32 og 28 år stadig bor i hjemmet på Heiligengeistgang 23 i 1855. Dertil kommer et plejebarn Henriette Dorothea Henningsine Schmidt, som jeg ikke lige umiddelbart kan finde nogen kobling til. Den ældste datter, Anna Maria, er sammen med sin familie flyttet til Oluf-Samson-Gang ved ægteskabet med Johann Friedrich Breyer 7/5-1843, og siden - ca. 1849 - flytter Anna Maria og Johann Breyer til Sønderborg, mens resten af schulz'erne ser ud til at blive i Flensburg.

Balthazar Schulz dør den 6. juni 1862 i Flensburg, 71 år gammel.

Metta Maria Clausen dør efter 1862, formodentlig i Flensburg.

2018 · Heiligengeistgang, der i dag kun har ét nr.: 9

Hans Frederik blev født den 25. aug. 1790 i Avnbøl, Ullerup Sogn på Sundevedsiden vest for Sønderborg. Han var søn af *des Häuslers Christian Petersen in Aunböl und Ingeburg, geb. Johansen*.

Han var yngste søn i en børneflokk på fire søskende:

VI.61.1 Per Petersen (1781-?)

VI.61.2 Jens Petersen (1784-?)

VI.61.3 Anna Maria Petersen (1787-?)

Faren var inderste og hørte under Lundsgaard Jorder, men hovedbygningen på Lundsgaard blev allerede nedlagt i 1633 og brugt til opbygning af Philipsborg. Inderste var oftest lejere af et hus hos en gårdmand. Iflg. Store Danske:

Ofte beboede indersten et hus på gårdens (husets) grund, mens *indsidderen* havde husrum på gården (huset), men begge havde normalt egen husholdning. Betegnelserne inderste og indsidder blev dog hyppigt brugt i flæng. [Store Danske]

Ullerup

Selv betegnes Hans Frederik undervejs i kirkebøgerne som inderste eller Häusler, dvs. han ikke overraskende er gået faderens vej og er blevet i landbruget.

Catharina Maria Johannsen Brag blev født den 15. febr. 1797 i Blans, Ullerup Sogn vest for Sønderborg, som datter af *des Häuslers Bennet Johannsen in Blans und Maria Dorthé, geb. Steg.*

Hun vokser op som den eneste pige og som nr. 3 i en søskendeflok på fem:

- VI.62.1 Johann Johansen (1791-?)
- VI.62.2 Peter Johannsen (1793-?)
- VI.62.4 Hans Johannsen (1801-?)
- VI.62. (5) Christian Johannsen (1811-?)

Familien er bosat i Blans, og FT 1803 placerer den hørende under *adliches Gut, Blansgaard*, formentlig et eller andet sted syd for landsbyen Blans, hvor Blansgaard ligger den dag i dag.

Iflg. Trap X,3, s. 1192 overgik *Blansgaard 1779 til Kronen, og den udstykkedes derefter 1796 i 37 parceller, der købtes af beboere i Ullerup og Blans.*

Stamparcellen her th. er i dag ejet af fam. Thomsen.

Mon ikke grunden til, at faren, Bennet Johannsen, betegnes 'Häusler' og 'Parzellist' er, at han har ejet en lille parcel her? Jordlove og ophævelse af stavnsbindingen kom også til fyrstedømmerne.

Da Cathrina kun er 8 år, 1805, dør hendes mor af 'Schwindsucht' [tuberkulose], og et halvt år senere gifter faren sig igen, denne gang med Anna Christina Rasmussen, der kun fem år senere, 1810, dør 'an einer langwierigen Lungensucht', kun 35 år gammel. Af dette ægteskab kom der ingen børn. Faren gifter sig for tredje gang i 1810 med Cecilia Margrethe Christensen, med hvem han får en søn, Christian, i 1811 – Cathrina dermed endnu en lillebror.

Kun tre år senere, 1814, dør faren af det, der vel nærmest må være familiesygdommen, en længerevarende 'Lungensucht'. Man kan undre sig over, at alle fem børn ser ud til at overleve det bakterielt befængte hjem. Med indtoget af stedmor nr. 2, må Cathrina dog være kommet så meget til skelsår og alder, at hun er kommet i huset – et andet sted i sognet.

Den 7. nov. 1819 bliver Cathrina Maria Johannsen og Hans Frederik Petersen viet i Broager Kirke. Parret bosætter sig også i Broager Sogn i Iller, hvor de har et lille hus på Lundsgaard Jorde.

Her får de i alt 10 børn:

V.31.1	Ingeborg Caroline Dorothea Petersen	∞	V.31.1a	Andreas Christian Andersen
	* 5/2-1820 Broager [199]	22/10-1843 Bro. [51]		* 13/3-1820 Broager [200]
	†	ingen børn		†
V.31.2	Christian Magnus Petersen · snedker	∞	V.31.2a	Anna Margaretha Jessen
	* 6/8-1821 Broager [13]	13/9-1846 Bro. [61]		* ca. 1816
	†	to børn		†

V.31.3 Peter Petersen · arbejdsmand i København, ugift
 * 4/1-1826 Iller, Broager [69]
 † Kbh.?

VI.31 Andreas Bendix Petersen · snedker ∞
 * 2/6-1823 Broager 17/2-1853 Dybbøl
 † ml. 1879 og 1898 USA

VI.32 Anna Dorothea Marie Jensen
 * 20/3-1826 Ulkebøl
 † 18/2-1898 Sønderborg

V.31.5 Marie Cecilie Petersen ∞
 * 9/4-1828 Iller, Broager [97] 31/5-1855 Bro. [89]
 † efter 1881

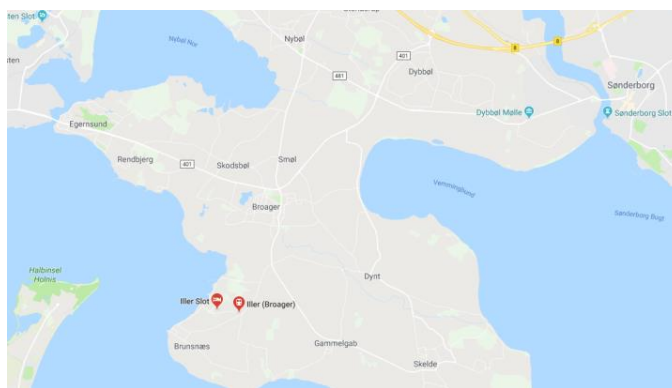
V.31.5a Christen Christensen
 * 31/5-1817 Egen, Egen Sogn [25]
 † efter 1881

V.31.6 Hans Frederik Petersen · snedker i Løjt Kirkeby, ingen børn
 * 6/9-1831 Iller, Broager [5]
 †

V.31.7 Jes Petersen · ved morens død i 1867: *fraværende, formentlig i Californien*
 * 2/1-1834 Iller, Broager [31]
 † Californien, USA

V.31.8 Jørgen Henrik Petersen
 * 28/8-1836 Iller, Broager [66]
 † død som barn?

V.31.9 Johan Christian Petersen
 * 13/11-1838 Iller, Broager [96]
 †

V.31.10 Johannes Petersen ∞
 * 23/2-1841 Iller, Broager [123] 14/12-1865 Nordb. [40]
 † 5/5-1925 Augustenhof, Nordborg [35]
 – aftægtsmand, 84 år, "døde ved selvmord"

V.31.10a Christine Christensen
 * 24/9-1828 Holm, Nordborg [168]
 † 12/12-1887 Augustenhof [225]

∞ **V.31.10b**
 21/6-1888 Nordb. [117]

Anna Marie Lauritzen
 * 14/9-1844 Broballemark, Oksbøl
 † 25/6-1889 Kiel [97] ↑

∞ **V.31.10c**
 14/11-1889 Nordb. [120]

Ellen Jensen
 * 15/7-1844 Broballemark, Oksbøl
 † 27/8-1919 Augustenhof [69] [97] ↑

Hans Frederik Petersen dør 24. okt. 1854 i Iller, 65 år gammel, og som der står i dødsoptegningen: *af et ulykkeligt fald*.

Cathrine Marie Johannsen kommer i aftægt i Iller sammen med yngstesønnen Johannes hos ældstesønnen Christian, der formentlig har overtaget huset. Her dør hun den 22. marts 1867, heller ikke her uden dramatik: *af en Blodknode i Hovedet*.

Jens Peter Jensen bliver født den 9. marts 1796 i Sundsmark, Ulkebøl, som *søn af Jens Peter Jensen* [Jens Pedersen] og *Hustru Anna, født* [Pedersdatter] Nissen.

Han var søn nr. 3 af en søskendeflok på i alt seks:

- VI.63.1 Peder Jensen (1792-?) Sundsmark, Ulkebøl
- VI.63.2 Cathrina Maria Jensen (1794-?) Sundsmark, Ulkebøl
- VI.63.4 udøbt dreng Jensen (1799-1799) Sundsmark, Ulkebøl
- VI.63.5 Elsabe Maria Jensen (1800-?) Sundsmark, Ulkebøl
- VI.63.6 Hans Peter Jensen (1804-?) Sundsmark, Ulkebøl

Tilsyneladende vokser han op hos sine bedsteforældre, idet FT 1803 for Ulkebøl og Peter Nissen [hans morfar] har registreret, at han bor dér, mens forældrene og tre andre søskende bor sammen med farfaren, Peter Jensen Thomsen, og hans 2. kone og børn på en anden gård i Sundsmark. Hans mor dør efter sidste barns fødsels i 1805, men mærkeligt nok ser det ikke ud til, at hans far gifter sig igen.

Som sine fædre og forfædre bliver han inderste, men slår sig i stedet for Sundsmark og Ulkebøl ned i Dybbøl, hvor han med tiden også bliver krovært og høker.

VI.64 Kathrine Marie Jørgensdatter**1799-1896**

Kathrine Marie Jørgensdatter er født den 7. april 1799 i Dybbøl, selv om både vielses- og dødsoplysninger angiver, at hun blev født i Kær, Ulkebøl Sogn. Men kirkebogen for Dybbøl melder: *Catrin Marie Hanses, Zimmermann Jürgen Hanses og Marie Jürgensdatters ægte datter*, så både 'forkert' navn og fødested kostede lidt ekstra søgning!

Hun er barn nr. 5 af en søskendeflok på syv:

- VI.64.1 Anna Kirstina Jürgensen (1792-1868) Dybbøl / Ulkebølsten
- VI.64.2 Catharine Jørgensdatter (1793-1796) Dybbøl
- VI.64.3 Hans Jürgensen Hoy (1795-1869) Dybbøl / Broager
- VI.64.4 Peter Jürgensen (1796-1807) Dybbøl / Ulkebøl, Kær Hoved
- VI.64.6 Sille Marie Jørgensdatter (1804-1883) Ulkebøl, Kær / Sundsmark
- VI.64.7 Catharine Jørgensdatter Hoy (1805-1876) Ulkebøl, Kær / Broager, Smøl

Det er en noget rodet degn, der i bedste fald er forvirret omkring navngivningen og ikke er konsekvent, for børnene kaldes i flæng Hanses og Jürgens, ligesom moren både er Povels og Jürgens efter hhv. far og mand. Jürgen og Marie Hansen bor iflg. FT 1803 i Kær, Ulkebøl. Da de første fire børn er født i Dybbøl, må det betyde, at familien omkring århundredeskiftet er flyttet til Kær under det adelige gods Rønhave, hvor Jørgen Hansen er kådner og daglejer.

Kathrine Marie Jørgensdatter og Jens Peter Jensen bliver viet i Ulkebøl Kirke den 18. juli 1822.

I første omgang slår parret sig ned i Ulkebøl Sogn og får – meget hurtigt! – her seks børn:

V.32.1 Anna Cathrine Jensen

* 12/8-1822 Ulkebøl [59]

†

V.32.2 Marie Jensen

* 10/2-1824 Ulkebøl [68]

†

V.32.3 Anna Dorothea Marie Jensen

∞

* 30/3-1826 Ulkebøl

† 18/12-1898 Sønderborg

17/2-1853

Dybbøl

V.31 Andreas Bendix Petersen

* 2/6-1790 Broager

† rejst til USA

Efter den 3. datters, min tiptipoldemor, fødsel, dvs. ca. 1827 flytter familien til Dybbøl og må her opleve nogle hårde år, idet de to næste børn, to drenge, dør, mens de er forholdsvis små, hhv. 7 og knap 4 år gamle. Tankevækkende, hvad lægevidenskaben har præsteret siden da.

V.32.4 Christian Peter Jensen

* 8/1-1828 Dybbøl [18]

† 23/10-1835 Dybbøl [257] – *død af halsbetændelse*

V.32.5 Jürgen Jensen

* 4/12-1829 Dybbøl [31]

† 18/8-1833 Dybbøl [247] – *død af skarlagensfeber*

V.32.6 Jens Peter Jensen

∞

* 12/4-1832 Dybbøl [43]

† 23/2-1894 Dybbøl

V.32.6a Frederikke Dorothea Carstens

* 11/6-1828 Dybbøl

† 5/1-1874 Dybbøl

I FT 1840 er familien flyttet tilbage til Dybbøl og må ernære sig af en inderstegård i det Augustenborgske Godsdistrikt [6], men derudover har Jens Peter også været krovært og høker.

Dybbøl Kro før 1900, Dybbøl Bygade 28 · I kroen var der også købmandsbutik og bageri

Fra venstre: Kathrine Marie Hansen, født Jensen og datter af nedenstående, hendes søn Joachim Peter Jensen, hans kone Marie Hansen og deres søn Jens Peter Hansen.

Alt i alt fire generationer, der stammer fra 2 x tipoldefar Jens Peter Jensen

Det bliver hans søn, Jens Peter Jensen (1832-1894), her til højre, der overtager Dybbøl Kro efter ham i 1850.

Jens Peter Jensen dør i Dybbøl den 1. maj 1850, lige inden sejren ved Dybbøl 5. juni 1850. Man ville godt lige have vidst lidt om, hvad krigen omkring ham havde af indflydelse.

Katrine Marie Jørgensdatter dør den 10. maj 1896 i en alder af 97 år. En høj alder af en bondekone, der har gennemlevet to slesvigske krige og ikke mindst født seks børn i kår, der bestemt har været prunkløse. Hun overlever fem af sine seks børn, kun datteren – og min tipoldemor - Dorothea, hvis mand Andreas er rejst til Amerika, lever senere end hende – men kun to år mere til 1898.

JENS PETER JENSEN, f. 12, 4, 1832, d. 23, 2, 1894, i Dybbøl.
FREDRIKKE DOROTHEA CARSTENS,
f. 11, 6, 1828, d. 5, 1, 1874, i Dybbøl.